

Projekt

z dnia 4 grudnia 2024 r.

Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR IX / /2024 RADY MIEJSKIEJ W RZGOWIE

z dnia 18 grudnia 2024 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii Gminy Rzgów na lata 2025 - 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r., poz. 1572) w związku z art.4¹ ust.1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 2600) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii Gminy Rzgów na lata 2025 - 2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Rzgowa.

§ 3. Uchwała podlega opublikowaniu w sposób zwyczajowo przyjęty i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
przeciwdziałania narkomanii Gminy Rzgów na lata 2025 - 2027**

I. WSTĘP.

I. PODSTAWA PRAWNA

USTAWY:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
4. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.
5. Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r.
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
7. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych

PROGRAMY KRAJOWE:

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025

PROGRAMY GMINNE:

1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Rzgów na lata 2024 – 2030.
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rzgów na lata 2024 – 2030

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii Gminy Rzgów na lata 2025 - 2027, zwany dalej Programem, jest kontynuacją zadań przyjętych do realizacji w latach ubiegłych, które przyniosły najwięcej doświadczeń i efektów działalności.

W latach 2025-2027 wysiłek skupić należy na stworzeniu optymalnych warunków osobom i rodzinom z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz związanym z uzależnieniami behawioralnymi.

Nadużywanie napojów alkoholowych oraz innych substancji psychoaktywnych stanowi jeden z najpoważniejszych problemów społecznych. Życie w rodzinie z problemem alkoholowym wywiera negatywny wpływ nie tylko na osobę pijącą, ale również na jej otoczenie, osoby najbliższe tj. małżonka, dzieci, rodziców. Alkoholizm jest chorobą, a osoba dotknięta tym schorzeniem nie ma kontroli nad ilością spożywanego alkoholu. Problem nadużywania alkoholu może dotyczyć każdego, niezależnie od wykształcenia czy sytuacji finansowej.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom. Alkohol jest legalnym towarem rynkowym i powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne zwłaszcza spożywany w nadmiernych ilościach. Alkohol jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który przez regulacje prawne wpływa na minimalizowanie powstawania szkód.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOTYKOWYCH W POPULACJI MŁODZIEŻY Z GMINY RZGÓW.

1. Do podstawowych obszarów, w których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu lub narkotyków zalicza się:

a) szkody u młodzieży pijącej alkohol związane z:

- wczesną inicjacją,
- stratami rozwojowymi,
- piciem destrukcyjnym,
- pogorszeniem zdrowia,
- zahamowaniem rozwoju psychofizycznego;

b) szkody u dorosłych pijących alkohol i zażywających narkotyki związane z:

- uzależnieniem,
- nadużywaniem alkoholu,
- utratą zdrowia;

c) szkody u członków rodziny z problemem alkoholowym lub narkotykowym związane z:

- demoralizacją,
- ubóstwem,
- przemocą;

d) naruszanie prawa i porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe lub pod wpływem narkotyków związane z:

- popełnianiem przestępstw w stanie nietrzeźwości,

- przemocą w rodzinie,
 - prowadzeniem pojazdów w stanie po spożyciu alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych;
- e) naruszanie prawa związanego z obrotem alkoholem poprzez:
- sprzedaż alkoholu osobom nieletnim lub nietrzeźwym,
 - reklamę lub propagowanie napojów alkoholowych;
- f) szkody wynikające z narkotyzowania się młodzieży,
- g) naruszanie prawa związanego z nielegalnym obrotem narkotykami,
- h) łatwość dostępu do narkotyków,
- i) brak wiedzy i nieprawidłowe postawy w związku z alkoholem lub narkotykami.

Diagnoza problemów alkoholowych i narkotykowych została przeprowadzona w roku 2018. Oryginał diagnozy znajduje się w dokumentacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Najważniejsze wnioski wynikające z diagnozy:

- a) rozszerzyć liczbę i zasięg programów profilaktycznych;
- b) wprowadzić programy profilaktyczne dla najmłodszych klas szkół podstawowych;
- c) objąć programami profilaktycznymi rodziców i nauczycieli;
- d) wprowadzić do szkół programy dotyczące narkomanii, przemocy i agresji;
- e) ograniczyć dostępność młodzieży do alkoholu, poprzez zwiększenie liczby kontroli;
 - w sklepach oraz przeprowadzanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych;
- f) zwiększyć ilość atrakcyjnych form promocji zdrowego stylu życia;
- g) zwiększenie liczby działań dotyczących przeciwdziałania cyberprzemocy.

STOPIEŃ NASILENIA PROBLEMÓW NARKOTYKOWYCH NA TERENIE GMINY

Jak wynika z danych udostępnionych przez instytucje, organizacje i placówki związane z tematem uzależnień z terenu gminy Rzgów, narkomania i problemy narkotykowe nie są problemami rozpowszechnionymi na terenie gminy Rzgów. Spostrzeżenia te potwierdzają dane z profesjonalnych badań skali problemów alkoholowych i narkotykowych wśród populacji młodzieży z terenu gminy Rzgów. Jak wynika z opracowanego po wspomnianych badaniach raportu problem dotyczący używania narkotyków okazał się znacznie mniej powszechny niż w przypadku palenia papierosów czy picia alkoholu. Nie należy go jednak bagatelizować, gdyż problem występuje wśród uczniów klas najstarszych szkoły podstawowej. Wyniki badań pokazują, że najbardziej popularne są marihuana, leki uspakajające lub nasenne. Niepokojący jest niestety fakt podawania leków zazwyczaj przez rodziców oraz przechowywania leków w miejscu dostępnym dla dzieci. Należy pamiętać, że niektóre leki psychoaktywne mają bardzo silne działanie na organizm i mogą szybko uzależniać. Wskazuje to na potrzebę pracy nad zmianą postawy dorosłych wobec sięgania przez młodzież po substancje psychoaktywne.

Łatwość dostępu do narkotyków, w szczególności do najbardziej popularnej marihuany wskazuje, że praktycznie niemożliwa jest ochrona młodzieży przed kontaktem z narkotykami. A zatem należy położyć nacisk na edukację w zakresie działania i niebezpieczeństwa wynikającego ze sporadycznego zażywania środków psychoaktywnych tak, aby mogli oni świadomie odmawiać propozycji zażycia narkotyków np. na imprezie.

Porównując uzyskane dane z wynikami badań ogólnopolskich prowadzonych w ramach programu Europejskie Szkolne Badania Ankietowe nt. Alkoholu i Narkotyków (ESPAD), wskazać można na następujące prawidłowości:

- 1) Wśród młodzieży z terenu Gminy Rzgów występuje podobne nasilenie problemów alkoholowych i nikotynowych, co w całej populacji polskiej młodzieży – pewne wskaźniki (głównie dotyczące picia wysoce ryzykownego) są nawet bardziej niepokojące w grupie młodzieży z Gminy Rzgów. Niestety utrwalają się niekorzystne trendy w zakresie używania alkoholu (w porównaniu do wcześniejszych badań)
- 2) Natomiast mniej problemów pojawia się w kategorii narkotyków dotyczy to zarówno odsetka młodzieży używającej narkotyków, jak i dostępności do narkotyków i istnienia niekorzystnych przekonań normatywnych. Jednakże jak wynika z badań prowadzonych stale w Polsce, problemy narkotykowe stają się problemami coraz bardziej powszechnymi i coraz bardziej niepokojącymi. Dotykają one głównie młodzieży w wieku 13-24 lat, w równym stopniu chłopców i dziewcząt (kobiet i mężczyzn). Rosną odsetki młodych ludzi sięgających po narkotyki, rośnie przestępczość narkotykowa, wzrastają problemy zdrowotne związane z używaniem narkotyków, rośnie liczba szeroko rozumianych szkód narkotykowych. Należy spodziewać się, że podobnie jak w całym kraju, w perspektywie kilku najbliższych lat skala problemów narkotykowych będzie się na terenie gminy Rzgów zwiększać.

Do końca 2021 roku zakres programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych obejmował problematykę alkoholową oraz narkotykową. Stąd wszelkie diagnozy lokalne obejmowały rozpowszechnienie problemów alkoholowych oraz narkomanii. Obecna sytuacja prawna wymaga sporządzenia diagnozy problemów alkoholowych, narkotykowych i uzależnień behawioralnych na terenie gminy.

III. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU.

Cele programu, wpisujące się w cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom:

1. Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych i zmiany struktury ich spożywania przez promowanie zachowań mających na celu trzeźwy tryb życia.

2. Kształtowanie opinii i postaw społecznych na temat choroby alkoholowej, nadużywania alkoholu, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

3. Zmniejszanie rozmiarów patologii spowodowanej alkoholizmem, nadużywaniem alkoholu przez dorosłych i młodzież, zwłaszcza przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

4. Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych spowodowanych nadużywaniem alkoholu poprzez wprowadzenie metod wczesnego diagnozowania zagrożeń związanych z piciem alkoholu.

5. Zmniejszenie ilości spożywanego przez młodzież alkoholu.

6. Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych spowodowanych nikotynizmem oraz uzależnieniami behawioralnymi.

7. Zmniejszenie ilości nowych przypadków uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz behawioralnych.

8. Zmniejszenie rozmiarów problemów narkotykowych.

9. Ukształtowanie właściwych (zgodnych z rzeczywistością wiedzą) postaw mieszkańców Gminy Rzgów wobec problemów narkotykowych,

10. Wzrost kompetencji (wiedzy i umiejętności) w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania problemom narkotykowym osób zajmujących się w swojej pracy ww. problemami.

11. Posiadanie przez rodziców podstawowej wiedzy zakresu rozpoznawania objawów sięgania po narkotyki przez dzieci.

12. Wzrost skuteczności policji w zakresie wykrywania przestępczości związanej z posiadaniem, używaniem i sprzedażą narkotyków.

13. Ograniczenie tempa niekorzystnych tendencji wzrostowych w zakresie problemów narkotykowych.

14. Skrócenie okresu podejmowania odpowiednio wczesnej interwencji wobec młodzieży sięgającej po narkotyki (ewentualnie leczenia odwykowego również na drodze postanowienia sądu rodzinnego).

15. Nabycie przez dzieci i młodzież umiejętności radzenia sobie z problemami wynikającymi z dysfunkcji rodziny i trudnościami w relacjach rówieśniczych (np. radzenia sobie z naciskiem grupowym), dbanie o zdrowy styl życia.

16. Zmiana niekorzystnych przekonań młodzieży dotyczących narkotyków i sięgania po narkotyki.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

IV. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PROGRAMU.

1. Realizacja Programu powinna przynieść korzyści w sferze zdrowotnej i ekonomicznej oraz przyczyniać się do poprawy jakości życia lokalnej społeczności w dziedzinie:

- 1) życia rodzinnego;
- 2) sprawności psychofizycznej mieszkańców gminy;
- 3) ryzyka zachorowań;
- 4) opieki zdrowotnej;
- 5) pomocy społecznej;
- 6) wiedzy na temat uzależnień i sposobu ich leczenia;

7) wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. PODSTAWOWE ZADANIA PROGRAMU.

Zgodnie z art. 4¹ ust.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań gmin.

Są to zadania:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Główne zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, jakie realizować powinna gmina wymienione są w art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Uwzględniając zapisy ww. ustawy, dane z przeprowadzonej diagnozy problemów narkotykowych oraz doświadczenia z realizacji programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych należy stwierdzić, że niewątpliwie podstawowym zadaniem, jakie realizować musi gmina jest nowoczesna i skuteczna profilaktyka. Powinna ona być ukierunkowana na:

- popularyzację wiedzy na temat uzależnień wśród mieszkańców gminy,
- regularną działalność profilaktyczną w szkołach (m.in. realizację sprawdzonych w kraju programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania narkomanii),
- objęcie opieką dzieci i młodzież z rodzin z problemem narkotykowym oraz z tzw. grup wysokiego ryzyka (np. poprzez działania profilaktyczne adresowane do tej grupy odbiorców),
- edukację i objęcie opieką informacyjno-konsultacyjną rodziców, których dzieci sięgają po narkotyki,
- edukację osób związanych bezpośrednio z pomaganiem osobom dotkniętym problemem narkotykowym (np. członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, policjantów, lekarzy i pielęgniarki, kuratorów sądowych-zawodowych i społecznych, księży, osób zajmujących się działalnością społeczną i pracowników organizacji pozarządowych),
- promowanie zdrowego stylu życia (m.in. poprzez organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych w szczególności kulturalno-sportowych, turystycznych).

W ramach działań profilaktycznych i wspierania szkół w realizacji Szkolnych Programów Profilaktyki planuje się realizację rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz programów autorskich, opracowanych przez specjalistów i spełniających odpowiednie wymagania dla programów profilaktycznych.

Specjalną formą pomocy objąć należy dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych. Pomoc ta winna być realizowana w szkole, w miejscach gdzie dzieci i młodzież spędzają wolny czas (szkoły, GOK, zajęcia pozalekcyjne).

Szerokiemu gronu odbiorców służyć winny działania umożliwiające rozwój zainteresowań i twórcze spędzanie wolnego czasu. Szczególnie ważnym elementem zdrowej aktywności dla młodzieży i dorosłych wydaje się sport i rekreacja. Dlatego planowane jest wspieranie finansowe działalności służącej promowaniu sportu i rekreacji jako sposobowi zapobiegania patologiom społecznym.

Przeciwdziałanie problemom narkotykowym jest nowym zadaniem własnym Gminy. Z tego względu niesłuchanie ważnym elementem działań profilaktycznych jest edukacja osób zajmujących się planowaniem i realizacją zadań wynikających z Programu. Dynamiczne zmiany społeczno-obyczajowe w populacji młodzieży i rodziców, zmiany w aktach prawnych (np. w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii), a także konieczność posiadania wiedzy i umiejętności z zakresu pracy interwencyjnej z osobami uzależnionymi, eksperymentującymi z narkotykami i członkami ich rodzin sugerują rozpoczęcie gminnych działań od wszechstronnego przygotowania osób spotykających się w swojej pracy problemami narkotykowymi lub mogących się w najbliższej przyszłości z takimi problemami spotkać.

Szczególnie ważnym elementem edukacji ww. osób jest przygotowanie do pracy profilaktycznej i interwencyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii. Nauczyciele powinni być przeszkoleni w zakresie procedur, które szkoła winna wprowadzać w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia zażycia narkotyku przez ucznia/uczniów (rozporządzenie MENIS w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród młodzieży zagrożonej uzależnieniem), powinni także dysponować odpowiednimi narzędziami do pracy profilaktycznej (gotowe programy profilaktyczne). Policjanci winni posiadać umiejętność prowadzenia rozmów interwencyjno-profilaktycznych z osobami, które zostały zatrzymane za prowadzenie pojazdu pod wpływem narkotyków, posiadanie, handel lub zażywanie narkotyków oraz umiejętność prowadzenia spotkań profilaktycznych z młodzieżą w szkołach. Personel medyczny należy uwrażliwić na konkretne objawy zdrowotne, mogące świadczyć o zażywaniu przez młodzież narkotyków.

VI. SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych:

1. Prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym i zagrożonych uzależnieniem behawioralnym. Praca Punktu polega na zatrudnieniu specjalisty, który przekazuje informację osobom uzależnionym i ich rodzinom na temat specyfiki samego problemu, ale też na temat placówek, grup terapeutycznych i publicznych ośrodków terapeutycznych. Zadanie związane jest także z potrzebą zapewnienia odpowiedniego umeblowania, sprzętu, art. Biurowych i innych na potrzeby funkcjonowania Punktu. Zadanie będzie realizowane w ramach redukcji szkód i rehabilitacji społecznej osób uzależnionych od alkoholu o których mowa w NPZ. Zadania Punktu:

- 1) udzielanie porad dla osób i rodzin z problemem uzależnień;

- 2) informowanie o objawach i skutkach choroby alkoholowej i narkomanii oraz o możliwościach leczenia;
- 3) motywowanie do leczenia osoby uzależnionej;
- 4) informowanie o czynnościach jakie należy podejmować gdy w rodzinie występuje przemoc – współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym do Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 5) interwencja kryzysowa dla rodzin osób uzależnionych;
- 6) udzielanie pomocy psychologicznej dla osób uzależnionych i ich rodzin;
- 7) udzielanie pomocy psychologicznej dla osób doświadczających przemocyw rodzinie.

2. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami z problemem alkoholowym oraz rozpowszechnienie informacji w ramach edukacji zdrowotnej o której mowa w NPZ

Prowadzenie działań zmierzających do nałożenia obowiązku leczenia odwykowego wobec osób zgłoszonych;

Współpraca z placówkami leczenia odwykowego w ramach leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu zgodnie z założeniami NPZ

3. Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych w ramach edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień określonej w Narodowym Programie Zdrowia.

4. W ramach podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ organizowanie wsparcia i pomocy osobom uzależnionym.

5. Współpraca z jednostkami leczenia odwykowego i poradniami specjalistycznymi, pomoc merytoryczna i terapeutyczna, terapia indywidualna i socjoterapia.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w którym występują problemy z uzależnieniami pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Zakładanie Niebieskich Kart oraz działalność zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie w ramach zwiększania dostępności i podniesienia jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie o której mowa w NPZ.

2. Działalność Punktu konsultacyjnego świadczącego pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin.

3. Wspieranie działań i programów w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej skierowanej do rodzin, w których występuje problem uzależnień oraz przemocy w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ

4. Edukacja kadr, o której mowa w NPZ poprzez podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie pomocy rodzinom z problemem uzależnień oraz z problemem przemocy w rodzinie.

5. Prowadzenie edukacji publicznej na temat działania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych na organizm i ryzyka szkód wynikających z różnych wzorów spożywania alkoholu i substancji psychoaktywnych, wdrażanie i upowszechnianie programów edukacyjnych adresowanych do dorosłych np. rodziców, zwiększających ich kompetencje wychowawcze, kierowców i uczestników ruchu drogowego.

6. Gromadzenie i udzielanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy i powiatu, które są włączone w systemową pomoc dla rodziny (dotyczy przemocy, narkomanii, alkoholizmu oraz uzależnień behawioralnych)

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

1. Organizacja lub wspieranie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży, promujących zdrowy i aktywny styl życia, wzmacniających więzi rodzinne, np. spotkania integracyjne, turnieje sportowe, mini turnusy wakacyjne, , ferie zimowe itp. w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.

2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych lub kulturalnych. Realizacja profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) według zapisów w NPZ.

3. W ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych, o której mowa w NPZ, inicjowanie i wspieranie lokalnych, nowatorskich programów profilaktycznych. Realizowanie kampanii edukacyjnych i programów profilaktycznych w szkołach, inicjowanie różnych form profilaktyki rówieśniczej.

4. Edukacja kadr, o której mowa w NPZ poprzez kierowanie na szkolenia w dziedzinie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie nauczycieli, członków GKRPA, wolontariuszy, pracowników Gminnej Przychodni Zdrowia i MOPS w Rzgowie.

5. Dofinansowanie wypoczynku letniego we współpracy w tym zakresie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, dyrektorami szkół podstawowych Rzgów, Kalino i Guzów oraz pedagogami szkolnymi dla dzieci i młodzieży, w którym realizowany będzie program profilaktyczny, w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki uzależnień (wskazującej i selektywnej) oraz w ramach poszerzania oferty pomocy psychologicznej i opiekuńczo – wychowawczej o której mowa w NPZ.

6. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o których mowa w NPZ, poprzez prowadzenie grup zajęciowych, realizujących pozalekcyjne zajęcia tematyczne, w tym profilaktyczne z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) na terenach Gminy Rzgów, w tym dożywianie dzieci uczęszczających na zajęcia.

7. Zakup literatury, broszur, ulotek i udostępnianie dla społeczeństwa gmin w ramach edukacji zdrowotnej o której mowa w NPZ.

8. Profilaktyka uzależnień o której mowa w NPZ poprzez udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach o charakterze profilaktycznym adresowanych do różnych grup wiekowych, np.: udział w ogólnopolskiej kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”

9. Realizowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo - wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, przeprowadzanie pogadanek profilaktyczno – edukacyjnych w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych, o której mowa w NPZ,

10. Wdrażanie i finansowanie programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych dla uczniów i rodziców, realizowanych w placówkach oświatowych w ramach szkolnych programów profilaktyki; uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu.

11. Projektowanie i rozwój oraz poprawę funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej (np. boiska, stadiony, sale gimnastyczne, miejsca rekreacji i aktywnego wypoczynku, place zabaw) na terenie gminy w myśl realizacji hasła „Przez sport do trzeźwości”;

12. Organizowanie, w ramach wypoczynku, kolonii, półkolonii i wyjazdów z programem o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży, w tym dla osób szczególnie narażonych na działanie czynników ryzyka oraz niepełnosprawnych.

13. Organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych, przeglądów, wydarzeń o charakterze prozdrowotnym, wspieranie lokalnych projektów profilaktycznych o charakterze kultury np. muzycznej, w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

1. Wspieranie działalności środowisk abstynenckich i ruchów samopomocowych, np. A.A. Przekazywanie informacji na temat ruchów samopomocowych, o mitingach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików. Wspieranie działalności i współpraca z ruchami AA, grupami wsparcia, klubami abstynenta i stowarzyszeniami abstynenckimi (w tym również finansowanie wyjazdów terapeutycznych, szkoleń, spotkań integracyjnych i profilaktycznych dla członków i ich rodzin) w ramach leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu zgodnie z założeniami NPZ.

2. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych w Rzgowie polegającej na:

- a) prowadzeniu zajęć opiekuńczo-wychowawczych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym;
- b) objęciu zajęciami terapeutycznymi dorosłych członków rodzin patologicznych;
- c) organizowaniu czasu wolnego (rajdy, wycieczki rowerowe, itp.).

3. Finansowanie warsztatów, kursów i szkoleń specjalistycznych dla nauczycieli, członków komisji, policjantów, pracowników socjalnych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach edukacji kadr o której mowa w NPZ.

4. Realizacja działań mających na celu rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, upowszechnianie działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży.

5. Edukacja kadr, o której mowa w NPZ poprzez podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach oraz związane z tym koszty udziału i dojazdu.

6. Opracowanie Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych obejmująca problematykę alkoholową, narkotykową oraz uzależnień behawioralnych w ramach monitorowania i badania problematyki o której mowa w NPZ.

7. Edukacja zdrowotna o której mowa w NPZ poprzez szkolenia dla rodziców z tematów dotyczących problematyki uzależnień.

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

1. Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych o której mowa w NPZ, poprzez prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy
2. Organizacja i dofinansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych

Zadanie 6

Udzielenie pomocy osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.

Budżet na realizację zadań określonych w Programie pochodzi z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wpływami z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym na kwotę określoną w rozdziale 85154 - ochrona zdrowia-przeciwdziałanie alkoholizmowi – 405.000,00 zł.

Ustawa z dnia 14 lutego 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2021 roku, wprowadziła do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przepisy dotyczące opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małych. Opłaty wnoszone za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml stanowią w wysokości: 1. 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych, 2. 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia. Środki o których mowa w art. 9 z 3 w ust. 3 pkt 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, przeznacza się na realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

VIII. WYKONANIE PROGRAMU.

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Burmistrz we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z Pełnomocnikiem Burmistrza Rzgowa ds. uzależnień.

IX. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Przewodniczący GKRPA w Rzgowie i jego zastępca otrzymują wynagrodzenie za posiedzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę a członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w każdym posiedzeniu Komisji oraz za udział w kontroli punktów sprzedaży alkoholu otrzymują wynagrodzenie w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

X. Monitoring realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Monitoring realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii obejmuje:

- 1) Do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego raport dotyczy, Burmistrz sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który przedkłada Radzie Gminy;

2) składanie sprawozdania Krajowemu Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminach wskazanych w ustawie;

3) składanie doraźnych informacji w trakcie roku dla potrzeb Burmistrza i Rady Gminy;

4/ bieżąca analiza wydatków na realizację Programu w ciągu roku budżetowego

XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

Opracowany Program jest Programem otwartym i może być uzupełniony o nowe zadania wynikające z potrzeb naszej wspólnoty samorządowej. Wprowadzając nowe zadania należy mieć na względzie możliwość ich finansowania.

Program opracowany został przez Pełnomocnika Burmistrza ds. uzależnień przy udziale Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzgowie.

Zakończenie

Realizacja celów i zadań zawartych w niniejszym Programie ma za zadanie podniesienie dostępności do działań profilaktycznych, terapeutycznych oraz rehabilitacyjnych, jak również dążenie do zmiany struktury spożycia i wzorców używania napojów alkoholowych i substancji psychoaktywnych.

Wyznaczone kierunki i działania mają na celu ograniczenie skutków nadużywania alkoholu oraz narkotyków, powodujące szkody zarówno zdrowotne, jak i społeczne, takie jak: wzrost przestępczości i wykroczeń, naruszenie zasad porządku i bezpieczeństwa publicznego, wypadki drogowe, przemoc w rodzinie, bezrobocie, bezdomność, wykluczenie społeczne.

Działania te wymagają skoordynowanej współpracy wszystkich podmiotów realizujących Program.

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Rzgów na lata 2025-2027 został opracowany zgodnie z art. 4 ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 1, ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o Przeciwdziałaniu Narkomanii. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w Gminie Rzgów z lat poprzednich. Określa on lokalne propozycje działań w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu i innych substancji odurzających oraz związanych ze zjawiskiem przemocy.